

Становище

на доц.д-р Михаил Николов Проданов
Бургаски свободен университет, Център по хуманитарни науки,
Член на жури, съгласно заповед на Ректора на БСУ-Бургас, №УМО-
65/05.12.17г.

Конкурс за заемане на академична длъжност „Доцент”
Област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки
Професионално направление: 3.2. Психология (Обща психология –
психология на личността)
Конкурсът е обявен от БСУ, Център по хуманитарни науки –
ДВ,бр.83/17.10.2017г.

1. Данни за конкурса.

В конкурса участва само един кандидат – гл.ас.д-р Красимира Христова Минева. Съгласно представените от кандидата документи, не се откриват несъответствия с изискванията за участие в конкурса. Следователно, може да се констатира, че са спазени всички формални изисквания на чл.24,ал.1 от Закона за РАС в Република България, както и на чл.49 от Правилника на за развитието на академичния състав в БСУ.

2. Релевантни биографични данни за кандидата.

Висшето си образование гл.ас. Красимира Минева завършва през 1996г. в СУ „Св.Кл.Охридски”, Философски факултет, специалност „Психология”. Има специализации по социална психология и по клинична и консултативна психология. На 01.06.2015г. на кандидата е присъдена образователната и научна степен „доктор по психология” от Института за изследване на населението и човека – БАН, след успешно защитена дисертация на тема „Личностна типология на зависимите от психоактивни вещества на метадоново лечение”.

Според предоставената от кандидата творческа автобиография се вижда, че преди заемане на преподавателски длъжности в Бургаски свободен университет, в периода 1997-1999 г. гл.ас. Красимира Минева е упражнявала професията на клиничен психолог към Военна поликлиника – Бургас.

От 1999г. до сега, професионалната дейност на кандидата е свързана основно с БСУ.

3. Преподавателска дейност на кандидата.

Във времето след 1999г. гл.ас.Красимира Минева е неизменна част от академичния състав на БСУ – ЦХН, като е заемала последователно длъжностите „асистент”, „старши асистент” и „главен асистент”.

Разработила е три лекционна курса и учебни програми в ОКС – бакалавър („Психология на личността”, „Диференциална психология” и „Психология на развитието на възрастните”), както е две програми за студентски стажове („Летен стаж1” и „Летен стаж2”). Три са лекционните курсове и учебни програми на кандидата в ОКС – магистър: „Психологично консултиране и терапевтични подходи при подрастващи със зависимости”, „Социално-психологичен тренинг” и „Личен опит и базови умения за консултиране”. Към тези лекционни курсове трябва да се прибавят и електронните курсове, някои от които са дублиращи вече споменатите – „Психология на личността”, „Диференциална психология”, „Летен стаж1”, „Летен стаж2”, „Социално-психологичен тренинг” и „Психотерапевтични подходи за работа с подрастващи със зависимости”. Преподавателската дейност на гл.ас.Красимира Минева е оценена с високи оценки от студентите, на които преподава. Доказателство за качествата ѝ като преподавател е присъдената награда през 2017г. и „Сертификат за професионално развитие и активно участие в издигане имиджа на Бургаския свободен университет”, връчен от името на декана на ЦХН. Освен лекционните курсове би трябвало да се отбележи участието на гл.ас. Красимира Минева в редица международни, национални и регионални научни форуми и научни конференции, за което тя е представила съответни доказателства – сертификати и удостоверения.

Гл.ас. Красимира Минева е преподавател, който отделя време за научно ръководство и консултиране на студентите от университета. Посочени в приложените документи са научни ръководства на 11 дипломанти, успешно защитили своите дипломни работи в периода 2015-2017г., както и на трима студенти, на които кандидатът е била научен консултант във връзка с участието им в национални студентски конференции (2014 - 2017г.).

Към казаното дотук би трябвало да се добави и участията в различни обучителни модули извън лекционната дейност. В документите към конкурса са отразени нейни участия като обучител в седем различни модула с различна проблематика – екипност, справяне със стреса на работното място, психология на аномалното развитие, работа с деца и ученици със специални образователни потребности, както и две теми по проекта Erasmus за преподавателска мобилност в Португалия.

Имайки предвид посочените по-горе факти за професионалното развитие и преподавателския опит на гл.ас. Красимира Минева, може да се направи извода, че тя се е доказала като преподавател и специалист с необходимите качества за успешно кариерно израстване.

3. Научно-изследователска дейност на кандидата.

Научната продукция, за която кандидатът декларира, че не е използвана за придобиването на образователната и научна степен „доктор

по психология” е в обем от общо 25 публикации – 1 монография, 1 авторски учебник, 2 учебни помагала в съавторство, 2 студии, 13 статии и 6 научни доклада.

Монографията „Личността между свободата и контрола”(2017) има общ обем от 135 страници и е рецензирана от доц.д-р Йонка Балтаджиева и доц.д-р Диана Циркова. В тази публикация е направен интересен опит да се анализира един от основните психологически проблеми за съотношението между принципите на детерминизма vs. „свободната воля”. Разгледан е конструктът „автономност” от различни гледни точки. Отделено е внимание на редица базисни конструкти, свързани с регулацията(и саморегулацията), самоконтрола, самоефикасността и компонентите на Аз-концепцията. Безспорно, изясняването на механизмите за автономното функциониране на личността би спомогнало за решаването на множество практически проблеми, особено в случаите на поведенчески разстройства, на зависимости, за повишаване на асертивността и нонконформизма и др.под. В този ракурс, книгата на кандидата е ценна с представяне на различни концепции и проведените изследвания. Но, както и самата авторка посочва, „...получените резултати отговарят на някои от поставените въпроси, но повдигат много повече”(стр.5). Възможно е една от причините за не особено консистентните резултати от проведените изследвания да е свързана с недостатъчно надеждния инструментариум, който е използван. Получените в емпиричните изследвания твърде ниски стойности за надеждност-съгласуваност по субскалите на въпросника на Уъртингтън за измерване на автономността (Wortington Autonomy Scale) са индикатор за недостатъчна надеждност (стр.37, стр.82). Като цяло, обаче, монографията би била много полезна на студентите, специалистите и университетските преподаватели, както и за разработване на специализирани програми за превенция на „срива в автономността”.

Учебникът „Траектории на развитие и лечение на зависимостите от психоактивни вещества”(2017) е в обем от 135 страници. Рецензиран е от доц.д-р Михаил Проданов. Той е полезно помагало не само за студентите от бакалавърски и магистърски програми по психология, но и за практикуващи специалисти, консултанти и терапевти в сферата на помагащите професии. Кандидатът е вложила значителен ресурс в съдържанието му, вероятно защото е свързано с проблематиката на дисертационния ѝ труд. Освен това, проличава афинитетът на гл.ас. Красимира Минева към темата за обяснителните и терапевтични модели при употребяващи ПАВ. В учебника са разгледани различните подходи към етиологията(екзогенна и ендогенна, включваща фактори, определящи вариациите както между индивидите, така и вътре в индивида) и типологията на зависимостите. Много точно и евристично е акцентирано на много-многозначните връзки между различните фактори за употребата

и формирането на зависимост от ПАВ. В този смисъл, биопсихосоциалните модели са най-релевантни, доколкото включват в себе си биологичните, психологичните и социалните фактори, техните вариации и комбинации в специфичните контексти на социални и междуличностни отношения. Безспорните предимства на публикацията се дължат на задълбочените анализи на кандидата върху основните концепции по проблема за зависимостите от ПАВ. Все пак, добре би било сериозният теоретичен анализ да се аранжира със задачи за самостоятелна работа и въпроси за семинарни упражнения, както и с някои илюстративни материали по темата.

Що се отнася до другата научно-изследователска продукция на кандидата, бих се ограничил само с тематичната насоченост на студиите, статиите и докладите. Тематиката на тази продукция може да се систематизира по следния начин:

- Зависимости от ПАВ – 8 публикации;
- Автономност – 4 публикации;
- Свободна воля – 1 публикация;
- Академична мотивация – 2 публикации;
- Идентичност – 1 публикация;
- Социална промяна, социална адаптация, социална интеграция на правонарушители – 2 публикации;
- Организационна култура, организационна промяна и ефективност на екипи – 2 публикации;

Има публикации в съавторство, които коректно са отразени със съответни декларации.

Както се вижда от посоченото по-горе, научно-изследователската активност на кандидата е разнообразна, като доминира проблематика, свързана със зависимостта от ПАВ и нейните психологични корелати.

Към анализа на научно-изследователската дейност на кандидата трябва да се добави и участието на гл.ас. Красимира Минева в различни проекти – международни(5), национални(5) и институционални(1).

4. Препоръка.

Предвид сериозния опит на кандидата в психологичното оценяване, консултирането на хора със зависимости, бих препоръчал на гл.ас. Красимира Минева да създаде институционално звено към Бургаския свободен университет(например, това може да е „лаборатория” или „кабинет”), което да инициира емпирични изследвания в тази област, както и да извършва консултации на индивиди, семейства и групи. Това звено би могло да ангажира и студентите от Университета, както и други преподаватели и специалисти в тази проблемна сфера, създавайки възможности за реализация на студентски практики, като по този начин

„скъси“ дистанцията между академичното образование и реалните социални потребности на нашето общество.

5. Заключение.

Формалните изисквания за участие на гл.ас.д-р Красимира Минева в конкурса за академичната длъжност „доцент“ в област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“ и професионално направление 3.2. „Психология(Обща психология – психология на личността)“ са спазени, а научно-изследователската дейност на кандидата е в съответствие със заявената проблематика. Считам, че с цялостната си преподавателска и научно-изследователска дейност, кандидатът е доказала, че притежава необходимите качества и умения за заемане на академичната длъжност „доцент“. Затова предлагам на уважаемото научно жури кандидатурата да бъде одобрена и гласувам за това гл.ас.д-р Красимира Минева да получи академичната длъжност „доцент“ по Обща психология – психология на личността в БСУ-ЦХН.

22.01.2018г.

изготвил становището:

(доц.д-р Михаил Проданов)